

HAKKEBORD BESPELEN

Pieter Blondelle - Hakkebord

Het **hakkebord** is een **snaarinstrument** dat met **houten hamertjes** bespeeld wordt. Soms worden de klanken ook geproduceerd door met de vingers de snaren aan te plukken. Velen raken geboeid door z'n typisch mooie, zachte klank. Je vindt hakkeborden over de hele wereld. Deze instrumenten kunnen verschillen naargelang de grootte, de stemming, het aantal snaren en speelmethoden. Ook de namen verschillen per land: *dulcimer*, *doulcimer* (Verenigde Staten en Groot-Brittannië); *doulcimer*, *tympanon* (Frankstalig taalgebied); *santoor*, *santur* (Turkije en Aziatische landen); *hackbrett* (Midden-Europa); *hakkebord* (Nederlands taalgebied), *cymbalom* (Oost-Europa); *yangqin* (China). Het hakkebord wordt in verschillende muziekgenres gebruikt: er wordt blues op gespeeld, klassieke muziek, improvisaties, moderne composities en jazz. Klassieke componisten als Koldály, Bartok, Liszt en Stravinski schreven muziek voor hakkebord (cymbalom). Tegenwoordig vind je het vooral terug in de wereld van de folk en traditionele muziek. Daar wordt het bespeeld als solo instrument of in combinatie met accordeon, draailier, treksak, fluit, gitaar, mandoline of viool.

Het **trapeziumvormige instrument** dat in België, Groot-Brittannië en de Verenigde Staten het vaakst voorkomt, staat in kwintstemming: de twee kammen waarover de snaren gespannen worden, verdelen het instrument in drie speelzones die onderling een kwint (vijf tonen) van elkaar verschillen. Elke toon wordt door een groep of 'koor' van twee, soms drie of vier snaren gevormd. Ons instrument heeft 16 koren van twee snaren op de diskantkam en 15 koren van twee snaren op de baskam. Daardoor kan het instrument in een beperkt aantal toonaarden bespeeld worden: G, D, C, A, F, Am en Em, verspreid over 1, 2 of 3 octaven. De **klankproductie** gebeurt door met twee houten hamertjes de snaren aan te tikken. De speler kan zowel zuivere melodieën spelen, als melodieën verrijkt met harmonietonen en ritmische akkoordbegeleiding.

In **Vlaanderen** is het instrument eerder **zeldzaam**. Het - momenteel beperkte - aantal spelers groeit langzaam. Nadat het hakkebord halweg de 19de eeuw bijna volledig verdwenen was, kwam er een **heropleving in de jaren '80** van de vorige eeuw onder impuls van vzw Muziekmozaïek Folk en Jazz.

Hakkebord kan je niet leren spelen in conservatoria of muziekacademies. **Hakkebordspelers leren het instrument bespelen via stages, privélessen en/of zelfstudie.** Op de jaarlijkse stage voor traditionele muziek in Gooik (georganiseerd door Muziekmozaïek) kan je hakkebord leren. Daardoor groeit het aantal spelers elk jaar. Er zijn sessies voor beginners, gevorderden en voor meer ervaren spelers. Om zelf aan de slag te gaan, zijn er heel wat methodes en handboeken beschikbaar, weliswaar meestal in het Engels. Er zijn ook online cursussen. Zo heeft Karen Ashbrook (USA) een goede methode in het Nederlands met bijhorend videomateriaal. Zij is regelmatig een van de lesgeefsters op de muziekstage in Gooik. In Vlaanderen worden korte cursussen, privélessen en samenspeel-sessies georganiseerd door Pieter Blondelle.

Hoe het instrument bespeeld wordt, zie en hoor je in onderstaande video. Meerdere voorbeelden van speelstijlen en -technieken vind je via de zoekterm "*hammered dulcimer*" op het internet.

Meer info: Pieter Blondelle | pieter.blondelle@skynet.be

LOCATIE

Vlaanderen

THEMA

Muziek en podiumkunsten

TREFWOORD

#muziek